ئیسلام ئەوە تو شاهدەییێ بدەی کو ژ ئەللّاهی پێڤەتر چ خودایێن ژ هەژی پەرستنێ نینن و کو موحەممەد پێغەمبەرێ خودێیە و تو نڤێژێ بکەی و زەکاتێ بدەی و ڕەمەزانێ یێ ب ڕۆژی بی و بچییە حەجێ ئەگەر ڕێکا تە هەبیت و تە شیان هەبن

ژ عومەرێ کورێ خەطابی (خودێ ژێ ڕازی بیت) گۆت: ڕۆژەکێ ئەم ل دەڤ پێغەمبەرێ خودێ (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) د ڕوینشتی بووین، مە هند دیت زەلّامەك هاتە دەڤ مە، جلکێن وی گەلەك د سپی بوون و مویێن سەر و ڕیهێن وی گەلەك دڕەش بوون، نیشانێن گەشتێ ژی ل سەر نەدهاتنە دیتن و کەسێ ژ مە ئەو نەدنیاسی. هات هەتا ل دەڤ پێغەمبەری (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) ڕوینشتی و چۆکێن خۆ ب چۆکێن وی ڤەناین و دەستێن خۆ داناینە ل سەر ڕانێن وی . گۆت: ئەی موحەممەد، بۆ من بەحسێ ئیسلامێ بکە. پێغەمبەری (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) گۆت: ((ئیسلام ئەوە تو شاهدەییێ بدەی کو ژ ئەللّاهی پێڤەتر چ خودایێن ژ هەژی پەرستنێ نینن و کو موحەممەد پێغەمبەرێ خودێیە و تو نڤێژێ بکەی و زەکاتێ بدەی و ڕەمەزانێ یێ ب ڕۆژی بی و بچییە حەجێ ئەگەر ڕێکا تە هەبیت و تە شیان هەبن)). وی گۆت: تو ڕاست دبێژی. (عومەری) گۆت: ئینا ئەم ژێ عەجێبگرتی بووین، ئەو یێ پرسیارێ دکەت و یێ دبێژیتێ: تو ڕاست دبێژی! پاشی جبڕیلی گۆت: پا بەحسێ باوەرییێ بۆ من بکە. گۆت: ((باوەری ئەوە تو باوەرییێ ب خودێ بئینی، ب مەلائیکەتێن وی، ب پەرتووکێن وی، ب پێغەمبەرێن وی، ب ڕۆژا دویماهیکێ و باوەرییێ ب قەدەرێ بئینی ب باشی و خرابییا وێڤە)). گۆت: تو ڕاست دبێژی. پاشی گۆت: پا بەحسێ قەنجییێ (ئیحسانێ) بۆ من بکە. گۆت: ((قەنجی ئەوە تو وەسا پەرستنا خودێ بکەی هەر وەکی تو وی دبینی؛ چونکی ئەگەر تو وی نەبینی ژی، ئەو تە دبینیت)). گۆت: پا بەحسێ قیامەتێ بۆ من بکە. گۆت: ((ئەوێ پرسیار ژێ دهێتە کرن ژ وی چێتر نزانیت یێ پرسیارێ دکەت)). گۆت: پا بەحسێ نیشانێن وێ بۆ من بکە. گۆت: ((کو ژنێ خاتوینا خۆ ببیت و کو تو ببینی پێخواس و ڕویس و هەژار، شڤانێن بزنان ئاڤاهییان بلند بکەن)). (عومەری) گۆت: پاشی ئەو چوو و ئەز بێهنەکا خۆش مام، پاشی پێغەمبەری (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) گۆتە من: ((عومەر؛ ئەرێ تو دزانی ئەو کی بوو پرسیار کری؟))، من گۆت: خودێ و پێغەمبەرێ وی چێتر دزانن. گۆت: ((ئەو جبڕیل بوو هاتبوو دینێ ((هەوە نیشا هەوە بدەت.

[صحيح] [رواه مسلم]

عومەرێ کورێ خەطابی (خودێ ژێ ڕازی بیت) دبێژیت کو جبریل (سلاڤ ل سەر بن) ل سەر شێوە و وێنەیێ زەلامەکێ نەنیاس هاتە دەڤ صەحابییان (خودێ ژ هەمییان ڕازی بیت) و ژ سالۆخەتێن وی ئەو بوون کو جلکێن وی گەلەك د سپی بوون، پرچا وی گەلەك یا ڕەش بوو، چ نیشانێن گەشتێ ژی ل سەر د دیار نەبوون ژ دیاربوونا ماندیبوونێ و تۆزێ و بەلاڤبوون و قژبوونا جلکان، و خۆ ئێك ژ وان کەسێن ل دەڤ پێغەمبەرێ خودێ (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) دڕوینشتی بوون ئەو نە دنیاسی، ڤێجا هات و ل بەر دەستێن پێغەمبەرێ خودێ (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) ڕوینشت وەکی کەسێ فێرخواز و دڤێت تشتی بزانیت، پاشی دەربارەی ئیسلامێ پرسیار ژێ کر، پێغەمبەری ژی (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) ب ڤان ستوینان بەرسڤا وی دا کو تێدا دانپێدان ب دوو شاهدەدانان هاتییە و پارێزگاریکرنا ل سەر هەر پێنج نڤێژان و دانا زەکاتێ بۆ کەسێن ژ هەژی و گرتنا ڕۆژییێن هەیڤا ڕەمەزانێ و ئەنجامدانا فەڕزا حەجی بۆ وی کەسێ شیان هەبن. ئینا پرسیارکەری گۆت: تە ڕاست گۆت، ڤێجا صەحابی مەندەهۆش بوون ژ بەر پرسیارا وی کو نیشانا نەزانینا وی ددا و پاشی ب ڕاست دانانا وی. پاشی دەربارەی باوەرییێ پرسیار ژێ کر، پێغەمبەری ژی (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر وان بن) ب ڤان شەش ستوینان بەرسڤا وی دا کو تێدا باوەری ب خودایێ مەزن و سالۆخەتێن وی هاتییە، دیسان باوەری ئینان ب وێ چەندێ کو د کارێن خۆدا وەکی ئافراندنێ ئەو یێ ب تنێیە و وی چ هاریکار نینن، کا چاوا د عیبادەت و پەرستنێ ژیدا

یێ ب تنێیە و چ شریك نینن، و کو مەلائیکەتێن کو خودێ ژ ڕۆناهییێ ئافراندین هندەك عەبدێن خودێ یێن ڕێزدارن، سەرپێچییا خودێ ناکەن و ب فەرمانا وی کار دکەن، هەروەسا باوەری ئینان ب پەرتووکێن کو ل سەر پێغەمبەران ژ دەڤ خودێ هاتینە خوارێ، وەکی قورئانێ و تەورات و ئنجیلێ و یێن دی، و باوەری ئینان ب پێغەمبەرێن کو دینێ خودێ ژ دەڤ وی ڕاگەهاندی و بەلاڤکری، ژ وان ژی نوح و ئیبراهیم و مووسا و عیسا و دویماهیکێ وان موحەممەد (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر وان بن)، و یێن دی ژ پێغەمبەر و هنارتییان، زێدەباری باوەری ئینانێ ب ڕۆژا دویماهیکێ، ئەو تشتێ پشتی مرنێ ژی هەی دچیتە دبن ڤێ باوەری ئینانێڤە ژ چوونا د قەبریدا و ژیانا بەرزەخێ و کو مرۆڤ پشتی مرنێ دهێتە ساخکرن و لێپرسین د گەل دهێتە کرن و چارەنڤیسێ وی دهێتە دیارکرن، ڤێجا یان بۆ بەهەشتێ یان بۆ ئاگرێ جەهنەمێیە، دویماهیك تشت ژی باوەری ئینانە ب وێ چەندێ کو خودێ هەمی تشت د قەدەرێدا نڤیسین ل دویڤ وێ چەندێ یا زانینا وی پێ چووی و حیکمەتا وی خواستی و نڤیسینا وی ژ بۆ وێ چەندێ و حەزا وی ژ بۆ وێ و چێبوونا وێ ل دویڤ وێ چەندێ یا د قەدەرێدا نڤیسی و ئافراندنا وی ژ بۆ وێ. پاشی دەربارەی چاکییێ (ئیحسانێ) پرسیار ژێ کر، ڤێجا گۆتە وی کو چاکی ئەوە مرۆڤ خودێ بپەرێسیت هەروەکی ئەو یێ خودێ دبینیت، و ئەگەر گەهشتن ب ڤێ پلێ بۆ وی پەیدا نەبوو و نەشیا خودێ ببینیت (کو ئەڤە د دونیایێدا تشتەکێ مەحالە)، هنگی بلا وەسا خودێ بپەرێسیت هەروەکی خودێ یێ بەرێ خۆ ددەتە وی، ڤێجا یا ئێکێ پلەیا بینینێیە و ئەو بلندترە، و یا دووێ پلەیا هەستکرنێیە ب چاڤدێرییا خودێ. پاشی پرسیار ژێ کر کا ڕۆژا قیامەتێ کەنگییە؟ ئینا پێغەمبەری (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) بۆ دیارکر کو زانینا ڕۆژا قیامەتێ ژ وان تشتانە یێن کو خودێ ب زانینا خۆڤە تایبەت کرین، لەوا چ کەس ژ چێکرییان ڤێ چەندێ نزانن، نە ئەوێ پرسیار ژێ دهێتە کرن و نە ئەوێ پرسیارێ دکەت. پاشی دەربارەی نیشانێن ڕۆژا قیامەتێ پرسیار ژێ کر؟ ڤێجا دیارکر کو ژ نیشانێن وێ ڕۆژێ؛ زێدەبوونا ژنێن کەنیزەك و زارۆکێن وانە، یان زێدەبوونا بێڕێزیکرنا زارۆکانە د گەل دایکێن وان کو سەرەدەرییا ژنێن کەنیزەك و عەبد دگەل دایکێن خۆ دکەن، نیشانەکا دی ئەڤەیە دەمێ ل دویماهیکا زەمانی دونیا ل بەر شڤانێن پەزی و کەسێن هەژار بەرفرەھ دبیت و زەنگین دبن، ڤێجا شانازییێ ل سەر ئێك دکەن ب خەملاندن و جوانکرنا ئاڤاهی و خانییان. پاشی پێغەمبەری (صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن) دیارکر کو ئەوێ پرسیار دکرن جبریل بوو، هات دا صەحابییان فێری ڤی دینێ ڕاست و دروست و پاقژ بکەت.

http://www.sunnah.global/hadeeth/kmr/show/4563